

Niemiecki Bundestag

XX kadencja

druk 20/10380

20.02.2024

Wniosek

Fracji CDU/CSU

Za koniecznym odnowieniem zaufania oraz wspólną polityką bezpieczeństwa i polityką europejską w stosunkach polsko-niemieckich, a także za reorganizacją Trójkąta Weimarskiego.

Bundestag ma postanowić:

I. Niemiecki Bundestag stwierdza:

Historia stosunków polsko-niemieckich charakteryzuje się zarówno owocną współpracą i wzajemną wymianą, ale także konsekwencjami rozbiorów Polski, a przede wszystkim bezprecedensowymi zbrodniami, których naród polski musiał doświadczyć pod okupacją niemiecką podczas II wojny światowej. Od kiedy Polacy, podobnie jak Niemcy, odrzucili komunistyczną dyktaturę, czas po roku 1989 roku był okresem ważnego historycznego zbliżenia między Polską a Niemcami, któremu towarzyszył ogromny sukces gospodarczy. Owocna i przyjazna współpraca między kanclerzem Helmutem Kohlem a premierem Tadeuszem Mazowieckim do dziś jest tego symbolem. Pod rządami kanclerz Merkel dwustronne stosunki z Polską oraz współpraca Niemiec, Polski i Francji w ramach Trójkąta Weimarskiego były aktywną elementem Unii Europejskiej (UE). Niestety, te czasy minęły, a zamiast tego na łączach niegdyś aktywnego trójkąta panuje cisza. Trójkąt Weimarski stał się bytem bez treści. Ten stan rzeczy jest równie godny ubolewania, co niedopuszczalny.

Dwustronna koordynacja między rządami Niemiec i Polski w kwestiach europejskich, bezpieczeństwa lub polityki zagranicznej faktycznie w ostatnich latach również przestała istnieć. Dziś przyjaźń polsko-niemiecka realizowana jest przez współpracę na poziomie samorządów i krajów związkowych oraz zaangażowanie wielu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Na szczeblu krajowym, a zwłaszcza w polityce bezpieczeństwa, pomimo bezpośredniego zagrożenia dla europejskiego porządku pokojowego, jakie stwarza rosyjska agresja, panuje brak komunikacji i zaufania.

W ciągu ostatnich dwóch lat niemiecki rząd stracił wiele okazji, aby docenić, uwzględnić i, w stosownych przypadkach, wesprzeć polskie stanowisko w sprawie polityki bezpieczeństwa. Zaufanie między państwami buduje się poprzez poważne uwzględnianie strategicznych interesów drugiej strony. Ponadto powtarzające się wahania niemieckiego kanclerza w odpowiedzi na ukraińskie

prośby o dostarczenie wszystkich dostępnych systemów uzbrojenia - w tym obecnego pocisku manewrującego Taurus - oraz jego często celowo mglista retoryka spowodowały, że Polska, a także inne kraje Europy Środkowo-Wschodniej poczuły się zdezorientowane. Przyczyniła się do tego również całkowicie nieadekwatna reakcja w zakresie polityki zbrojeniowej, opóźniona o prawie dwa lata, oraz brak priorytetów w zakresie wysiłków państwa i funduszy na modernizację Bundeswehry w celu obrony narodowej i sojuszniczej, podczas gdy Polska zmierzając do osiągnięcia 4 procent PKB na wydatki zbrojeniowe, pojęła już zobowiązania umowne na szeroko zakrojone projekty zbrojeniowe, chcąc znacznie zwiększyć siłę swojego wojska. Niemiecki rząd wielokrotnie dawał odczuć swoim partnerom, że nie traktuje wystarczająco poważnie obaw i potrzeb krajów Europy Wschodniej i Środkowej.

Ani Berlin, ani Warszawa, nie mówiąc już o całej UE, nie mogą sobie pozwolić na tak zepsute relacje polsko-niemieckie. Poza równie godnym ubolewania stanem stosunków francusko-niemieckich, brak trwałej więzi między największym państwem członkowskim w Europie Środkowo-Wschodniej a Niemcami jest przyczyną niezdolności UE do działania w kluczowych kwestiach. UE potrzebuje reform instytucjonalnych, ale nie mogą one zastąpić ustalenia wspólnej strategii. Reformy nie są po to, by zatuszować różnice i tworzyć bardziej doraźne relacje większościowe. Zwiększenie zaufania między Berlinem a Warszawą jest wręcz podstawowym warunkiem udanych reform, ale także szybszego i bardziej zdecydowanego działania UE.

Zmiana rządu w Warszawie otwiera teraz możliwość ożywienia stosunków między Niemcami a Polską, a także Trójkątem Weimarskim, z nową energią i wspólnym zaangażowaniem. Oczywiście zmiana rządu nie rozwiązuje wszystkich spraw: wiele zmieniło się już w samym stylu. Odwołanie przez nowy rząd cięć w lekcjach języka niemieckiego w Polsce w przyszłym roku szkolnym jest ważnym sygnałem przeciwko dyskryminacji mniejszości i na rzecz partnerskiej współpracy. Strategiczne interesy Polski w zakresie polityki bezpieczeństwa pozostają jednak aktualne. Należy je uznać i wyciągnąć z nich wspólne wnioski. Niemcy i Polska powinny ściśle współpracować w celu powstrzymania Rosji przed dalszą agresją militarną. Różnice poglądów w kwestiach polityki europejskiej i migracyjnej, a także debaty o przeszłości nie mogą przyćmić pracy nad wspólną przyszłością.

Wymaga to ze strony Niemiec większej wiedzy na temat polskich interesów, większych zasobów i większej kompetencji w sprawach Polski w Federalnym Ministerstwie Spraw Zagranicznych i innych ministerstwach federalnych oraz gotowości Urzędu Kanclerskiego do aktywnego wspierania działań, które dotyczą spraw polskich. Dotyczy to w szczególności obrony przed rosyjskim atakiem na Ukrainę. Polska wniosła wyjątkowo duży wkład we wsparcie wojskowe dla Ukrainy i w przyjęcie ukraińskich uchodźców. Niemcy również korzystają z wysiłków Polski na rzecz bezpieczeństwa europejskiego.

Rok 2024 może stać się punktem zwrotnym. Obchodzić będziemy wkrótce szereg rocznic, które mają kluczowe znaczenie dla stosunków polsko-niemieckich. Będzie to 35. rocznica upadku muru berlińskiego, który zwiastował koniec podziału Niemiec i Europy, a który nie nastąpiłby bez historii "Solidarności" w Polsce. W listopadzie 1989 roku ówczesny kanclerz Niemiec Helmut Kohl i jego polski odpowiednik Tadeusz Mazowiecki wykonali historyczny znak pokoju w Krzyżowej na Dolnym Śląsku. Ten gest pojednania jest szczególnie wymowny na tle niezrównanej brutalności okrucieństw niemieckiej okupacji podczas II wojny

światowej,

W tym roku przypada 85. rocznica jej rozpoczęcia. Na początku sierpnia będziemy również obchodzić 80. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego.

- II. Niemiecki Bundestag wzywa zatem rząd federalny, w ramach dostępnych środków budżetowych, do:
1. niezwłocznego wznowienia polsko-niemieckich konsultacji międzyrządowych, które w przeszłości odbywały się regularnie, oraz zapewnienie ich trwałego charakteru;
  2. koordynacji działań w kluczowych kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa z partnerami - Polską i Francją - oraz uwzględnianie w większym stopniu polskich interesów w obszarze bezpieczeństwa z włączaniem ich do własnego planowania;
  3. do szczególnie zacieśnionej koordynacji niemieckiego wsparcia dla Ukrainy, niezbędnych wysiłków zbrojeniowych i niemieckiej polityki wobec Rosji z Polską oraz zgodnie z tym do pilnego dostarczenia Ukrainie pocisków manewrujących Taurus i innych pilnie potrzebnych systemów i amunicji;
  4. uznania ważnej roli Polski w dialogu Niemiec z krajami Europy Środkowej i Wschodniej oraz dążenia do lepszych stosunków z naszymi partnerami z UE w Europie Wschodniej;
  5. nawiązania regularnego dialogu strategicznego z Polską w kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz określenie konkretnych obszarów współpracy w ramach Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB) UE i współpracy dwustronnej, przede wszystkim zacieśnienia współpracy na Morzu Bałtyckim;
  6. obsadzenie ważnego urzędu koordynatora ds. współpracy polsko-niemieckiej w taki sposób, aby oprócz komponentu społeczeństwa obywatelskiego możliwe było silniejsze wsparcie polityczne i łączenie dialogu w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w szczególności we współpracy z Bundestagiem;
  7. poprawa koordynacji w dziedzinie polityki gospodarczej, energetycznej i ochrony środowiska w związku z istotną współzależnością gospodarek Niemiec i Polski;
  8. znacznego rozszerzenia współpracy transgranicznej w dziedzinie edukacji, nauki i badań. W tym kontekście prestiżowe polsko-niemieckie centrum badawcze CASUS w Görlitz/Zgorzelcu powinno być dalej wzmocniane jako centralny punkt polsko-niemieckiej współpracy naukowej w dziedzinie nauk obliczeniowych i analizy danych złożonych systemów poprzez zintensyfikowaną współpracę dwustronną;
  9. szybkiej reorganizacji polsko-niemiecko-czeskiej platformy naukowej po 2021 r. i dalszy rozwój trójkąta granicznego w geograficznym centrum Europy wraz z Polską i Czechami jako siły napędowej innowacji o międzynarodowym znaczeniu;
  10. ożywienia formatu polsko-niemieckiego okrągłego stołu;
  11. zapewnienia ściślejszego powiązania między służbami dyplomatycznymi a także włączenie co roku przedstawiciela polskiej dyplomacji do grupy grupy attaché Federalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych;

12. zdecydowanego uznania niezwykle ważnej roli mniejszości niemieckiej w Polsce jako strażnika kultury i języka na ich historycznych obszarach osadniczych oraz jako pomostu między dwoma narodami, kontynuowania promocji mniejszości niemieckiej w Polsce na wysokim poziomie i wspierania jej, zwłaszcza w grupie młodzieży w perspektywie jej rozwoju w przyszłości;
13. opowiedzenia się za zinstytucjonalizowanym wsparciem nauczania języka polskiego w szkołach i poza nimi z funduszy federalnych, a ponad to podjęcie współpracy z krajami związkowymi w celu dalszej promocji nauki języka polskiego w Niemczech;
14. dążenia do dialogu z polskim społeczeństwem obywatelskim w Niemczech, Polonią, oraz prowadzenia regularnych rund konsultacji między przedstawicielami Polonii a rządem federalnym;
15. zapewnienia Polskiemu Centrum Kompetencji i Koordynacji Fundacji Międzynarodowego Domu Spotkań St. Marienthal lepszego, najlepiej stałego, finansowania;
16. działalność Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży powinna być dobrze wyposażona, podobnie jak Polsko-Niemiecko-Francuskiej Współpracy Młodzieży, i wraz z ponad 500 polsko-niemieckimi partnerstwami miast powinna być traktowana bardziej priorytetowo;
17. szybkiego wdrożenia w życie rezolucji Bundestagu z 30 października 2020 r. w sprawie utworzenia w Berlinie miejsca pamięci o cierpieniach związanych z niemiecką okupacją Polski w latach 1939-45;
18. ożywienie wraz z partnerami Trójkąta Weimarskiego jako formatu, który miał ogromne znaczenie symboliczne i operacyjne dla Niemiec pod rządami kanclerz Merkel;
19. wyraźnej poprawy stosunków francusko-niemieckich i w związku z tym podejmowania, a przede wszystkim szybkiej realizacji francuskich inicjatyw. Zbliżenie z Francją musi koncentrować się na wypróbowanej i przetestowanej współpracy w dziedzinie polityki bezpieczeństwa i obrony z francusko-niemiecką Radą Obrony i Bezpieczeństwa, która rozwijała się przez dziesięciolecia i opiera się na zaufaniu;
20. poszukiwania wspólnego stanowiska w Trójkącie Weimarskim przede wszystkim w następujących kwestiach: strategiczne kwestie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, poprawa zdolności do działania i skuteczności WPZiB i WPBiO, strategiczne kwestie stosunków UE z jej wschodnimi i południowymi sąsiadami, stosunki z Chinami;
21. zapewnienia w ramach Trójkąta Weimarskiego, że perspektywa przystąpienia Ukrainy do UE po decyzji Rady Europejskiej z 14/15 grudnia 2023 r. o rozpoczęciu formalnych negocjacji akcesyjnych zostanie ożywiona oraz wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie sposobów wzmocnienia bezpieczeństwa Ukrainy po zakończeniu agresji rosyjskiej;
22. zapewnienia w ramach Trójkąta Weimarskiego jak najszybszego uzgodnienia z kandydatami do rozszerzenia odpowiednich kroków pośrednich w kierunku ściślejszych związków z UE na drodze do pełnego członkostwa zgodnie z podejściem opartym na stopniowej integracji, takich jak "phasing in" do programów UE i polityk UE, stowarzyszenie w obszarze wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony/WPZiB (bez prawa głosu) lub przyznanie stopniowego dostępu do rynku wewnętrznego UE pod warunkiem spełnienia niezbędnych kryteriów;

23. działania w ramach Trójkątu Weimarskiego na rzecz reform politycznych, gospodarczych i instytucjonalnych w UE, dla wzmocnienia jej zdolności do działania i absorpcji. Powinno to obejmować w szczególności poszerzenie obszarów decyzji podejmowanych większością kwalifikowaną w Radzie UE, zwłaszcza w niektórych kwestiach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, takich jak nakładanie sankcji, a także mniejszą i sprawniejszą Komisję UE;
24. osiągnięcia porozumienia w kluczowych sprawach w ramach Trójkąta Weimarskiego w odpowiednim wyprzedzeniu przed szczytami G7 i G20
25. zapewnienia we właściwym czasie wymiany między Trójkątem Weimarskim a Trójkątem Lubelskim między Polską, Ukrainą i Litwą;
26. rozwoju połączeń infrastrukturalnych, w szczególności kolejowych, z szybkimi połączeniami kolejowymi między Francją, Niemcami i Polską, również wobec zmienionych wymogów logistycznych wskutek wojny w Ukrainie, oraz kontynuowania projektu Railbaltica.

Berlin, 20 lutego 2024 r.

Friedrich Merz, Alexander Dobrindt i Frakcja CDU/CSU